

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 06 0 K 010507 19 Kž 3
Sarajevo, 20.03.2019. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Begić Jasmine kao predsjednika vijeća, Dodik mr Božidarke i Krkeljaš Milorada kao članova vijeća, uz sudjelovanje Herić Senke kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih I. A., S. Z. i S. N., zbog krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 3. u vezi stava 1. i člana 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te protiv optužene R. E. zbog krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 1. u vezi člana 32. istog zakona, odlučujući o žalbama kantonalnog tužitelja iz Travnika i branitelja optuženih I. A., S. Z., S. N. i R. E., izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 010507 18 K od 01.10.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 20.03.2019. godine u prisustvu federalnog tužitelja Mišković Vlade, optuženog I. A. i njegove braniteljice, advokata J. D., optuženog S. Z. i njegovog branitelja, advokata D. I., optuženog S. N. i njegovog branitelja, advokata F. B. te optužene R. E. i njenog branitelja, advokata P. H., donio je

P R E S U D U

Žalbe branitelja optuženih I. A., S.Z. i S. N. odbijaju se kao neosnovane, a povodom tih žalbi, po službenoj dužnosti, preinačava se presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 010507 18 K od 01.10.2018. godine u odluci o uračunavanju pritvora, tako da se optuženim I.A., S. Z. i S. N., na temelju člana 57. stav 1. KZ FBiH u izrečene kazne zatvora ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru i to: optuženom I. A. počev od 29.01.2018. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne, optuženom S. Z. počev od 06.10.2017. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora i optuženom S. N. u periodu od 04.04.2017. godine do 03.07.2017. godine i od 01.10.2018. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora.

U ostalom dijelu, u odnosu na optužene I. A., S. Z. i S. N., prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

Djelimičnim uvažanjem žalbe branitelja optužene R. E., ukida se presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 010507 18 K od 01.10.2018. godine u odnosu na tu optuženu, pa se predmet u tom dijelu vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 010507 18 K od 01.10.2018. godine, optuženi I. A., S. Z. i S. N. oglaseni su krivim zbog krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 3. u vezi stava 1. i člana 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH) i osuđeni na kazne zatvora u trajanju od po 19 (devetnaest) godina u koje im je na osnovu člana 57. stav 1. KZ FBiH uračunato vrijeme provedeno u pritvoru i to optuženom I. A. od 29.01.2018. godine pa nadalje, optuženom S. Z. od 06.10.2017. godine i nadalje, a optuženom S. N. od 04.04.2017. godine do 03.07.2017. godine. Optužena R. E. je tom presudom oglasena krivom zbog krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 1. u vezi člana 32. istog zakona i osuđena na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina u koju joj je temeljem člana 57. stav 1. KZ FBiH uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 04.04.2017. godine do 04.05.2017. godine.

Navedenom presudom, a na osnovu člana 202. stav 1., u vezi sa članom 199. ZKP FBiH, optuženi I. A., S.Z. i S.N. su obavezani da snose troškove krivičnog postupka, i to paušal suda u iznosu od po 100,00 KM, dok će visina ostalih troškova krivičnog postupka biti naknadno određena posebnim rješenjem, a optužena R. E. je temeljem odredbe člana 202. stav 4. ZKP FBiH, oslobođena od plaćanja troškova krivičnog postupka u cijelosti, te je odlučeno da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

Istom presudom, na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH, optuženi I. A., S. Z. i S. N. su obavezani da solidarno oštećenju S.V. naknade materijalnu štetu u iznosu od 3.500,00 KM, dok je oštećena sa ostatkom imovinskopravnog zahtjeva upućena na parnični postupak.

Na temelju odredbe člana 114. KZ FBiH je tom presudom od optuženih I. A., S. Z. i S. N. oduzeta imovinska korist pribavljena krivičnim djelom i to novčani iznos od 700,00 KM u korist Federacije Bosne i Hercegovine.

Navedenu presudu žalbama osporavaju branitelji svih optuženih.

Braniteljica optuženog I. A., advokat J. D., prvostepenu presudu pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se krivično djelo pravno kvalificira na način kako to ukazuje u žalbi i da se pri tome, kako navodi, primjene zakonske odredbe u određivanju sankcije uz uvažavanje svih postojećih okolnosti koje su se stekle na strani optuženog.

Iz istih razloga prvostepenu presudu osporava i branitelj optuženog S. Z., advokat D. I.a, sa prijedlogom da se ona preinači tako da se optuženi oglasi krivim za krivično djelo Razbojništvo iz člana 289. stav 2. KZ FBiH, ili da se ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se osporavana presuda preinači u odluci o kazni tako da se optuženom izrekne blaža kazna zatvora.

Branitelj optuženog S. N., advokat F. B., prvostepenu presudu osporava zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da se ona preinači tako da se optuženi oglasi krivim za krivično djelo Razbojništvo iz člana 289. stav 2. KZ FBiH, ili da mu se za krivično djelo za koje je oglašen krivim izrekne minimalna kazna zatvora s obzirom na olakšavajuće okolnosti koje kod optuženog postoje, ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Branitelj optužene R.E., advokat P. ., prvostepenu presudu pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona, odluke o krivičnopravnoj sankciji, odluke o troškovima postupka, imovinskopravnom zahtjevu i kako navodi, objavljivanja presude, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se optužena oslobodi od optužbe, ili da se ta presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se ukine presuda i odredi održavanje pretresa pred ovim sudom.

Federalni tužitelj je podneskom broj T06 0 KTŽ 0020133 19 od 05.02.2019.godine predložio da se žalbe branitelja optuženih odbiju kao neosnovane i potvrdi prvostepena presuda.

Na sjednici vijeća ovog suda održanoj u smislu člana 319. ZKP FBiH, branitelji optuženih su izjavili da ostaju kod osnova, prijedloga i razloga koje su u svojim žalbama naveli, pa su te žalbe ukratko i obrazložili, a optuženi I. A., S. Z., S. N. i R. E. su izjavili da u cijelosti prihvataju kako žalbe koje su uložili njihovi branitelji, tako i njihovo usmeno izlaganje na sjednici vijeća. Federalni tužitelj je ostao kod navoda i prijedloga iz pomenutog pismenog podneska kao i kod odgovora na žalbe branitelja optuženih koji je podnio kantonalni tužitelj iz Travnik.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 321. ZKP FBiH, u granicama žalbi branitelja optuženih i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženih povrijeđen krivični zakon, ovaj sud je odlučio kao izreci iz slijedećih razloga:

Braniteljica optuženog I.A. žalbom prvenstveno ukazuje da je u odnosu na tog optuženog trebalo primijeniti Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, jer optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije imao navršenih 21 godinu života (rođen 18.05.1996. godine, a krivično djelo izvršeno 11.03.2017. godine), niti je u vrijeme suđenja imao navršenih 23 godine života, na što je odbrana ukazivala, a prvostepeni sud nije prihvatio, pa kako nisu primijenjene odredbe člana 10. i 23. do 53. pomenutog zakona, po stanovištu žalbe su učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka „koje se odnose na sastav suda“ iz, kako u žalbi navodi, člana 3. stav 1. tač. h) i k) i stava 2. istog člana ZKP FBiH. Iako braniteljica navodi da bi se ovdje radilo o povredi odredaba koje se odnose na sastav suda, te se pogrešno poziva na odredbe člana 312. (u žalbi pogrešno navedeno člana 3.) stav 1. tačke h) i k) i stav 2. istog člana ZKP FBiH (koje se odnose na sasvim drugačije procesne situacije), iz žalbene argumentacije proizilazi da se njome zapravo osporava nadležnost suda, odnosno, da se ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka g) ZKP FBiH

Međutim, prvostepeni sud po ocjeni ovog suda nije učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka g) ZKP FBiH na koju se žalbom ukazuje. Naime, odredbom člana 70. Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku propisana je primjena odredaba o maloljetnicima na mlađe punoljetne osobe. Prema toj odredbi, „u odnosu na mlađe punoljetne učinitelje krivičnog djela važe odredbe Krivičnog zakona, a pod uvjetima propisanim ovim zakonom na njih se primjenjuju i odredbe za maloljetne učinitelje“. Kada se ta odredba dovede u vezu sa članom 12. tačka c) pomenutog zakona kojim se propisuje ko se smatra mlađom punoljetnom osobom u smislu tog zakona, onda slijedi da za zaključak o tome da li je primjenjiv Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, nije dovoljno samo utvrditi životnu dob počinitelja (da je navršio 18, a nije navršio 21 godinu života) nego je kao neophodan uvjet propisano i to da razvoj osobe o kojoj je riječ, nije na tom nivou da bi se mogao smatrati punoljetnom osobom. U konkretnom slučaju, braniteljica žalbom ne ukazuje da je prvostepenom sudu predočila bilo kakve argumente ili dokaze u pogledu nedovoljnog razvoja optuženog na osnovu kojih bi se moglo prihvatiti da se radi o mlađoj punoljetnoj osobi u smislu zakonske odredbe iz člana 12. tačka c) Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, a da je sud takve razloge neosnovano odbio, niti takve argumente iznosi u žalbi, pa slijedom toga, nije ni mogla biti dovedena u pitanje nadležnost prvostepenog suda za postupanje u ovoj krivičnoj stvari.

Žalbom braniteljice optuženog I. A. dalje se ukazuje da je „presuda proturječna sama sebi i razlozima presude“, te da ista ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, ali argumenti koji se s tim u vezi iznose u nastavku žalbe, po svojoj sadržini predstavljaju žalbeni osnov pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa će u okviru tog žalbenog osnova biti i razmotreni.

Braniteljica ovog optuženog u žalbi navodi da prvostepeni sud nije utvrdio bitnu činjenicu koja se odnosi na vrijeme nastupanja smrti oštećene, a da je u izvodu iz matične knjige umrlih navedeno da je smrt nastupila 13.03.2017. godine, dok u zapisniku o obdukciji nije navedeno ni okvirno vrijeme smrti, niti se vještak o tome mogao izjasniti, zatim da mrtvozornik nije naveo vanjske povrede kod oštećene što je i konstatirano u zapisniku o uviđaju, da obdukcija nije urađena u skladu sa načelima sudsko medicinskog vještačenja jer nije urađen patohistološki nalaz pluća koji se obavezno radi kod ugušenja, i da izjava vještaka (sudske medicine) da je nos žrtve bio pravilan, da nije bilo kompresije prsnog koša ni tragova reljefa podloge na licu oštećene je nelogična i stvara „ogromnu sumnju“ u pravilnost izvedene obdukcije. Dalje navodi da je sud zanemario da su optuženi saglasno izjavili da su imali fantomke, da su oštećenu vezali, da su rastavili mobitel prilikom izlaska iz kuće kako oštećena ne bi mogla pozvati pomoć i da su imali pištolj, koje okolnosti, po stanovištu žalbe, pobijaju tezu umišljajnog lišenja života oštećene, jer da su imali takvu namjeru, optuženima ne bi trebale fantomke da ne budu prepoznati ili ne bi vadili bateriju i gubili vrijeme na vezivanje oštećene, nego su je mogli lišiti života iz pištolja. Smatra da je usljed navedenog pobijana presuda zasnovana na pretpostavkama i nedokazanim tvrdnjama jer, kako smatra, optuženi su jedino imali namjeru opljačkati oštećenu a ne i lišiti je života, pa da je prvostepeni sud zaključivši suprotno, povrijedio princip *in dubio pro reo*.

Ovi žalbeni prigovori nisu osnovani.

Ovaj sud prvenstveno zapaža da braniteljica u žalbi nije konkretizirala zbog čega smatra da je utvrđivanje tačnog momenta smrti oštećene bitna činjenica u konkretnom slučaju, zbog čega se taj prigovor, usljed paušalnosti, nije ni mogao ispitati. Pri tome, netačan je žalbeni navod da se vještak sudske medicine nije mogao izjasniti o vremenu smrti oštećene, jer je vještak u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da je njena smrt nastupila u periodu od više od 24 sata od momenta pregleda i obdukcije. Također u žalbi nije konkretizirano od kakvog je značaja to što mrtvozornik nije naveo vanjske povrede kod oštećene, niti je čime potkrijepljena žalbena tvrdnja da se patohistološki nalaz pluća mora obavezno raditi kod ugušenja. S tim u vezi je vještak sudske medicine u svom iskazu pojasnio da za takav nalaz u konkretnom slučaju nije bilo nikakve potrebe, uz detaljno pojašnjenje svih uočenih povreda kod oštećene i načina na koji je kod nje nastupila smrt, a objasnio je i to da se nos žrtve (nakon pritiska o čvrstu podlogu), sam po sebi ispravi, ali se tim razlozima pobijane presude žalba uopće ne bavi. I po ocjeni ovog suda, pravilno je prvostepeni sud prihvatio nalaz vještaka sudske medicine kao stručan i objektivan, dajući za takav svoj stav jasne i valjane razloge, pa nisu prihvatljivi žalbeni navodi da postoji „ogromna sumnja“ u pravilnost izvedene obdukcije.

Nadalje, prvostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude cijenio i iskaze optuženih, uključujući i dijelove na koje se žalbom braniteljice optuženog I. A. ukazuje, dajući jasne razloge zbog kojih smatra da te okolnosti ne dovode u pitanje dokaze iz kojih je izveo zaključak o umišljajnom postupanju optuženih u odnosu na lišenje života oštećene, pa suprotni žalbeni navodi ne stoje. I po ocjeni ovog suda, okolnosti da su optuženi imali fantomke, da su izvadili bateriju iz mobitela oštećene i da su je vezali, ne dovode u pitanje zaključak prvostepenog suda da su svi optuženi, postupajući na način opisan u izreci prvostepene presude, bili svjesni da na taj način mogu usmrtiti oštećenu, na što su i pristali. Takav zaključak utemeljen je na izvedenim dokazima, pri čemu se prvostepeni sud, između ostalog, oslonio na nalaz i mišljenje vještaka sudske medicine, uz jasne razloge date na strani 19. pasus 1. pobijane presude, koji razlozi žalbom braniteljice ovog optuženog nisu dovedeni u pitanje.

Slijedom toga, neosnovan je i žalbeni navod braniteljice optuženog I. A. da je pobijana presuda zasnovana na „pretpostavkama i nedokazanim tvrdnjama“, dok je paušalan žalbeni navod o kršenju principa *in dubio pro reo*, budući da žalbom nije ukazano koje konkretne činjenice i okolnosti, koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakona je prvostepeni sud trebao riješiti na način koji je povoljniji za optuženog.

Branitelj optuženog S. N. u žalbi navodi da je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi i razlozima presude jer u izreci i u obrazloženju pobijane presude sud za utvrđenje odlučnih činjenica samo paušalno navodi da je na osnovu nalaza vještaka medicinske struke nesporno utvrđeno da su optuženi lišili života oštećenu sa eventualnim umišljajem pri čemu u žalbi citira relevantni dio izreke pobijane presude.

Ovakvi žalbeni prigovori paušalne su naravi jer se ničim ne argumentira u čemu bi se sastojala nerazumljivost i proturječnost izreke samoj sebi, odnosno, razlozima presude, pa ih ovaj sud nije ni mogao ispitati. Neprihvatljiv je i žalbeni navod da je pobijana presuda paušalna u dijelu koji se odnosi na subjektivni odnos optuženih prema krivičnom djelu, čime se zapravo ukazuje da ona nema razloga o odlučnim činjenicama, odnosno, da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Suprotno takvoj žalbenoj tvrdnji, prvostepeni sud je na više mjesta u obrazloženju pobijane presude naveo sasvim jasne i određene razloge iz kojih je, i po ocjeni ovog suda, izveo pravilan zaključak da su svi optuženi prilikom lišenja života oštećene, postupali sa eventualnim umišljajem, odnosno, da su bili svjesni da pritiskanjem glave oštećene kojoj su u tom položaju zatvoreni usta i nos, potiskom na podlogu kauča i zbog toga što su joj vezane ruke i noge i lišena svake mogućnosti da se brani ili pruži otpor, mogu usmrtniti oštećenu, pristali na takvu posljedicu.

U nastavku žalbe, branitelj optuženog S. N. osporava činjenična utvrđenja pobijane presude, a na sličan način se ta presuda osporava i od strane branitelja optuženog S. Z.. Branitelji ovih optuženih ne spore da su optuženi učinili krivično djelo Razbojništvo iz člana 289. stav 2. KZ FBiH, na način kako je to opisano u izreci presude, ali suština njihovih žalbenih prigovora se odnosi na to da oni nisu htjeli, niti su pristali na usmrćenje oštećene, nego da je ta posljedica rezultat kvantitativnog ekscesa optuženog I. A.. Oba branitelja na sličan način u svojim žalbama ukazuju da, nakon što su optuženi nasilno ušli u kuću oštećene, te nakon što su istu zatekli da spava na kauču, optuženi I.A. joj je sjeo na leđa te joj rukama pritiskao glavu od kauč, dok su optuženi S. N. i S. Z. oštećenju vezali ruke na leđa i noge u predjelu skočnih zglobova, pa su potom njih dvojica otišli iz te sobe da izvrše premetačinu i otuđe novac, dok je sa oštećenom ostao optuženi I. A.. Smatraju da smrt oštećene nije nastupila dok su oni (S. N. i S. Z.) bili u sobi sa oštećenom, i da stoga nisu imali svijest, niti su pristali na lišenje života oštećene, jer prema zajedničkom planu i dogovoru svih optuženih, namjera im je bila samo da opljačkaju kuću, a da se oštećena „ne dira“ pa da su samo u okviru tog dogovora i djelovali optuženi S. N. i S. Z., dok je smrt oštećene nastupila usljed postupaka optuženog I. A..

Nisu osnovani navedeni žalbeni prigovori.

Iz obrazloženja pobijane presude (na str. 18. i 19.) proizilazi da je prvostepeni sud cijenio navode odbrane svih optuženih i dao jasne razloge zbog čega ih ne prihvata. Po nalaženju prvostepenog suda, smrt oštećene nije nastupila kao rezultat kvantitativnog ekscesa samo optuženog I. A., jer u situaciju kada više osoba sudjeluje u izvršenju krivičnog djela razbojništva (što u konkretnom slučaju nije bilo sporno), čak i ako se uzme da je samo jedna osoba nanijela tjelesnu povredu koja rezultira smrću, postojat će odgovornost i drugih saizvršitelja ukoliko su se saglasili sa nanošenjem te tjelesne povrede od strane jednog od njih, kao i sa nastalom posljedicom. Dalje je prvostepeni sud zaključio da sve i da se događaj desio na način kao što to tvrde optuženi S. Z. i S. N., iz njihovih postupka i radnji proizilazi da se jesu saglasili sa postupcima optuženog I. A., kao i sa nastalom posljedicom, jer u momentima dok je optuženi I. A. svojim rukama pritiskao potiljak glave oštećene, u položaju licem okrenutim prema tvrdoj podlozi kauča, optuženi S. Z. i S. N. su istovremeno selotejpom vezali oštećenju ruke i noge, kada su, kako to proizilazi iz iskaza vještaka sudske medicine, mogli osjetiti i

vidjeti trzaje njenog tijela do kojih dolazi u fazi gušenja, pa su i po ocjeni ovog suda time dali odlučujući doprinos nastaloj posljedici. Naime, prema odredbi člana 31. KZ FBiH, saučiniteljstvo postoji kada više osoba zajednički učini krivično djelo bilo učestvovanjem u njegovom učinjenju ili preduzimajući šta drugo čime se na odlučujući način doprinosi učinjenju krivičnog djela, pa kako je u konkretnom slučaju utvrđeno da su optuženi S. Z. i S. N., za vrijeme dok je oštećenu gušio optuženi I.A., istoj vezali ruke i noge selotejp trakom, čime su je potpuno onesposobili za otpor, onda takve radnje imaju karakter saučiniteljskih radnji kojima se na odlučujući način doprinosi učinjenju krivičnog djela. Prema tome, opravdan je zaključak prvostepenog suda da su svi optuženi u odnosu na lišenje života oštećene postupali sa eventualnim umišljajem, neovisno od toga kakav je bio njihov prvobitni plan i dogovor, i neovisno od toga da li je oštećena još bila živa ili ne u momentu kada su optuženi S. Z. i S. N. otišli da vrše premetačinu stvari u kući, jer su bili svjesni da pritiskanjem lica oštećene od tvrdu podlogu kauča od strane optuženog I. A., pri čemu su istoj bili zatvoreni disajni otvori, a u situaciji u kojoj su joj ruke i noge čvrsto vezali da bi je onemogućili u pružanju otpora, može nastupiti smrt oštećene, na koju posljedicu su i pristali. Iz tog razloga, irelevantni su žalbeni navodi kojima se ukazuje da su optuženi izvadili bateriju iz mobitela oštećene kako ne bi mogla pozvati policiju, ostavili upaljeno svjetlo u sobi u kojoj je ležala da bi zavarali komšije, kao i navod da su mogli upotrijebiti pištolj kojeg su sa sobom imali da su zaista htjeli oštećenu lišiti života. Slijedom toga nisu prihvatljivi žalbeni navodi branitelja optuženih S. Z. i S. N. da je smrt oštećene rezultat kvantitativnog ekscesa optuženog I. A. jer iz izvedenih dokaza koje je prvostepeni sud pravilno cijenio, jasno proizilazi da su isti, na prethodno opisani način, dali odlučujući doprinos radnjama optuženog I. A., svjesni da usljed takvih radnji može nastupiti smrt oštećene, na što su i pristali.

Iz naprijed navedenih razloga, nisu od značaja ni žalbeni navodi branitelja optuženog S. N. da prema nalazu vještaka sudske medicine do mehaničkog ugušenja žrtve dolazi kroz tri faze pri čemu je bilo neophodno potpuno i neprekidno djelovanje počinitelja jakim pritiskom na tjeme oštećene da bi došlo do potpunog zatvaranja nosnog i usnog otvora, pa da iz tog razloga optuženi S. N. nije mogao uočiti trzaje oštećene, jer je nakon vezivanja njenih ruku i nogu, sa S. Z. napustio sobu. Također nisu od značaja ni žalbeni prigovori branitelja optuženog S. Z. kojima ukazuje na nalaz DNK vještačenja prema kojem je na tragovima pronađenim na licu mjesta (rukavici koja je ostala ispod selotejp trake vezane preko grudnog koša oštećene), utvrđen dominantni DNK profil S. N., potom DNK optuženog I. A., dok se optuženi S. Z. ne može isključiti kao mogući doprinosilac miješanog DNK profila dobijenog sa pomenute rukavice. Naime, kako je već rečeno, u konkretnom slučaju je odlučno to da su optuženi S. N. i S. Z. dali odlučujući doprinos radnjama optuženog I. A. koji je svojim rukama pritiskao potiljak glave oštećene u položaju licem okrenutim prema tvrdoj podlozi kauča, dok su je oni vezivali selotejp trakom te na taj način oštećenu potpuno onesposobili za otpor, pa su stoga bili svjesni da na opisani način može nastupiti smrt oštećene na što su i pristali. Pri tome valja imati u vidu da su ovi optuženi i sami izjavili da je optuženi I. A. nastavio pritiskati glavu oštećene i kad su oni izašli iz sobe da bi izvršili premetačinu stvari u kući, pri čemu je ona bila čvrsto vezana selotejp trakom (što su također potvrdili), i time potpuno onesposobljena za bilo kakav otpor, zbog čega je, i po ocjeni ovog suda, pravilan zaključak prvostepenog suda da su u odnosu na lišenje života oštećene postupali sa eventualnim umišljajem. U takvoj situaciji, nije od značaja da li je

oštećena još uvijek bila živa u momentu kada su optuženi S. N. i S. Z. izašli iz sobe, niti je relevantno to ko je dominantni doprinosilac DNK tragova pronađenih na licu mjesta, pa navedeni žalbeni prigovori branitelja optuženih S. N. i S. Z., ne mogu dovesti u pitanje pravilnost činjeničnih utvrđenja prvostepenog suda.

Irelevantni su žalbeni navodi branitelja optuženog S.N. kojima ukazuje da je u cilju izbjegavanja krivične odgovornosti iskonstruiran iskaz optuženog I. A. u dijelu u kojem je izjavio da su oštećenu udarali u potiljak optuženi S. Z. i to šakama, a optuženi S. N. nogom, kao i da je optuženi S. N. vukao neku torbu ispod ramena oštećene, jer takav iskaz nije ni prihvaćen od strane prvostepenog suda. Pri tome, prvostepeni sud je imao u vidu nalaz i mišljenje vještaka sudske medicine koji je pojasnio da kod oštećene nije našao nikakvih tragova udaraca koje je opisao optuženi I. A., nego je našao krvne podlive u predjelu potiljka koji su nastali od pritiska prstiju na taj dio glave, pa je taj dokaz doveo u vezu sa iskazima optuženih S. N. i S. Z. koji su izjavili da je optuženi I. A. pritiskao glavu oštećene na kauč.

Osporavajući prvostepenu presudu zbog odluke o kazni, braniteljica optuženog I. A. žalbom ukazuje da je ovaj optuženi krivično djelo učinio kao mlađa punoljetna osoba, da ranije nije osuđivan, da je odvojen od porodice i da izražava kajanje zbog učinjenog krivičnog djela pa smatra da mu je kazna izrečena pobijanom presudom prestrogo odmjerena.

Ovakvi žalbeni navodi nisu doveli u pitanje pravilnost odluke o kazni koja je izrečena optuženom I. A..

Prvostepeni sud je, i po ocjeni ovog suda, pravilno cijenio kako olakšavajuće, tako i otežavajuće okolnosti koje su se stekle na strani ovog optuženog, pa je kao olakšavajuće okolnosti imao u vidu upravo i one okolnosti na koje se ukazuje žalbom i to da je krivično djelo učinio kao mlađa punoljetna osoba i da ranije nije osuđivan, dok žalbeni navodi da je optuženi odvojen od porodice i da izražava kajanje, ničim nisu konkretizirani. Kada se imaju u vidu i otežavajuće okolnosti koje je cijenio prvostepeni sud i to da je ovaj optuženi dao najveći doprinos u organizaciji krivičnog djela, pripremi sredstava za izvršenje istog te u načinu njegovog učinjenja (koje se žalbom braniteljice uopće ne osporavaju), onda je, i po ocjeni ovog suda, optuženom I. A. pravilno odmjerena kazna zatvora u trajanju od 19 (devetnaest godina) za krivično djelo za koje je prvostepenom presudom oglašen krivim.

Branitelj optuženog S. N. osporavajući odluku o kazni koja je izrečena tom optuženom navodi da je isti ranije neosuđivan, da je već prilikom davanja prve izjave u policiji priznao da je učinio krivično djelo Razbojništvo iz člana 289. stav 2. KZ FBiH, da se dobrovoljno predao, da je u velikoj mjeri surađivao sa policijom i tužiteljstvom, da se korektno ponašao nakon učinjenog krivičnog djela i da je iskazao kajanje i izvinjenje sestri oštećene. S druge strane ukazuje da prvostepeni sud kao otežavajuću okolnost nije mogao cijeniti pobude iz kojih je krivično djelo učinjeno, odnosno, navesti da se radi o egoističkom motivu, budući da, ukoliko je motiv elemenat krivičnog djela a to je u konkretnom slučaju sticanje protivpravne imovinske koristi, ta okolnost ne može biti dvostruko vrednovana i kod odmjerenja kazne. Smatra da kao otežavajuću okolnost nije trebalo vrednovati ni jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra jer te okolnosti

su samo paušalno navedene bez konkretizacije a da isto vrijedi i za okolnosti pod kojima je krivično djelo učinjeno. Također ukazuje da je nejasno kako su optuženima izrečene jednake kazne zatvora iako je, kako navodi, utvrđeno da je optuženi I. A. ostvario teži oblik krivičnog djela razbojništvo iz člana 289. stav 3. KZ FBiH, odnosno, snažnim pritiskanjem glave oštećene doveo do njenog mehaničkog ugušenja.

Ovaj sud nalazi da navedeni žalbeni prigovori ne mogu dovesti u pitanje pravilnost odluke o kazni izrečene optuženom S. N..

Prvostepeni sud je na strani ovog optuženog cijenio njegovu raniju neosuđivanost kao olakšavajuću okolnost, dok priznanje krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 2. KZ FBiH, za koje nije optužen, nije ni moglo biti vrednovano kao olakšavajuća okolnost. Žalbeni navodi da je optuženi „u velikoj mjeri“ surađivao sa policijom i tužiteljstvom nisu ničim argumentirani, kao ni navodi o stvarnoj i konkretnoj manifestaciji kajanja za učinjeno krivično djelo. Nisu prihvatljivi ni žalbeni navodi o dvostrukom vrednovanju elemenata krivičnog djela i kod odmjeravanja kazne, budući da je prvostepeni sud, u relevantnom dijelu pobijane presude, imao u vidu da je ono učinjeno na „jedan neprimjeren, vrlo okrutan način“, kako bi se na lak način došlo do novčane dobiti, pa se ne radi o dvostrukom vrednovanju elemenata krivičnog djela, kako se to želi prikazati u žalbi branitelja. Međutim, iako je prvostepeni sud ovu ocjenu dao smatrajući da se radi o pobudama iz kojih je krivično djelo učinjeno, ona se zapravo odnosi na način učinjenja predmetnog krivičnog djela, no takva omaška ne dovodi u pitanje pravilnost odluke o kazni koja je izrečena optuženom. Također se neosnovano žalbom branitelja ovog optuženog ukazuje da nisu konkretizirane okolnosti koje se odnose na jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra i na okolnosti pod kojima je krivično djelo učinjeno, jer su razlozi o tome izneseni na str. 29. i 30. pobijane presude, ali se ti razlozi žalbom uopće ne osporavaju. Što se tiče usporedbe kazni zatvora koje su u ovom predmetu izrečene u jednakom trajanju svim optuženima, iako je prvostepeni sud doista utvrdio da je najveći doprinos njegovom učinjenju dao optuženi .I. A., valja imati u vidu da je na strani tog optuženog (I. A.), cijinjena kao olakšavajuća okolnost da je krivično djelo učinio kao mlađa punoljetna osoba, pa s obzirom na to, ne može se prihvatiti žalbeni navod da postoji neopravdani srazmjer između izrečenih kazni zatvora optuženima.

Branitelj optuženog S.Z. pri osporavanju odluke o kazni koja je izrečena ovom optuženom, ukazuje da prvostepeni sud nije cijenio olakšavajuće okolnosti na njegovoj strani i to da je najviše doprinio rasvjetljavanju krivičnog djela sa 100% tačnim iskazom, da je tražio izručenje po hitnom postupku, da je dao informacije u vezi krivične odgovornosti optužene R. E., da je insistirao preko branitelja da se dođe do oštećene S. V. i do njenog saslušanja video linkom, da nije insistirao na puštanju iz pritvora, te da je putem branitelja iznio ozbiljne primjedbe kada je iz pritvora pušten optuženi S. N.. Također ukazuje da je kazna zatvora u trajanju od 19 (devetnaest) godina najveća kazna koja je pred Kantonalnim sudom u Novom Travniku izrečena za ovo krivično djelo.

Ni ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Ovaj sud najprije ukazuje da u žalbi branitelja ovog optuženog nisu ničim konkretizirani navodi da je isti najviše doprinio rasvjetljavanju krivičnog djela sa 100% tačnim iskazom, i da je dao informacije u vezi krivične odgovornosti optužene R. ., pa stoga nisu ni mogli dovesti u pitanje pravilnost odluke o kazni koja je pobijanom presudom izrečena ovom optuženom. Što se tiče ostalih okolnosti na koje branitelj ukazuje žalbom, one nemaju karakter olakšavajućih okolnosti koje bi bile od utjecaja na odmjeravanje kazne, pa stoga nisu od utjecaja na pravilnost kazne koja je pobijanom presudom izrečena ovom optuženom.

Po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi (na str. 29. i 30.), izneseni su jasni, konkretni i dovoljni razlozi koji opravdavaju kazne zatvora koje je prvostepeni sud izrekao optuženima, imajući u vidu da je za krivično djelo Razbojništvo iz člana 289. stav 3. KZ FBiH, propisana kazna zatvora u trajanju od najmanje 10 (deset) godina ili dugotrajni zatvor, a koji razlozi žalbama branitelja optuženih nisu dovedeni u pitanje.

Pri tome, prvostepeni je sud svim okolnostima koje su od utjecaja na odmjeravanje kazne optuženima, svakom ponaosob, dao odgovarajući značaj i za krivično djelo za koje ih je oglasio krivim, pravilno im odmjerio kazne zatvora u trajanju navedenom u izreci prvostepene presude, koje nisu prestrogo odmjerene, i koje kazne, i po ocjeni ovog suda, u svemu odgovaraju težini učinjenog krivičnog djela i okolnostima pod kojima je ono učinjeno, kao i stepenu krivnje optuženih kao učinitelja tog krivičnog djela, te koje su dovoljne, ali i potrebne za ostvarenje svrhe kažnjavanja iz člana 42. KZ F BiH.

Nisu prihvatljivi ni žalbeni navodi branitelja optuženog S. Z. kojima se osporava odluka o troškovima krivičnog postupka, navodima da je optuženi lošeg imovnog stanja, da je nezaposlen, da nema dovoljno sredstava za život i da je bez imovine, pa da stoga treba biti oslobođen obaveze da nadoknadi te troškove.

Prije svega, branitelj optuženog nije argumentirao navode o lošem imovnom stanju optuženog niti je uz žalbu priložio kakve dokaze koji bi bili relevantni za potvrdu tih navoda. Nadalje, izrekom prvostepene presude su svi optuženi obavezani da nadoknade troškove krivičnog postupka u vidu paušala sudu u iznosu od po 100,00 KM, dok će se o visini ostalih troškova odlučiti posebnim rješenjem, kako to propisuje odredba člana 200. stav 2. ZKP FBiH. Prema tome, u situaciji u kojoj se još uvijek ne zna visina troškova krivičnog postupka, preuranjeno je zaključivati da li je optuženi u mogućnosti da ih plati ili ne, odnosno, da li će plaćanjem tih troškova biti dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje.

U pogledu žalbenog navoda branitelja optuženog S. Z. da ovom optuženom u izrečenu kaznu zatvora nije uračunato vrijeme provedeno u ekstradiციjskom pritvoru, ovaj sud prvenstveno zapaža da branitelj uz žalbu nije priložio podatke niti dokumentaciju iz kojih bi bilo vidljivo u kojem periodu je ovaj optuženi boravio u ekstradiციjskom pritvoru, niti se takvi podaci nalaze u spisu prvostepenog suda. U takvoj situaciji, ovaj sud podsjeća na odredbu člana 196. stav 1. ZKP FBiH, kojom je propisano, između ostalog da, ukoliko se pojavi sumnja o pravilnosti uračunavanja pritvora u izrečenu kaznu, o tome će posebnim rješenjem odlučiti predsjednik vijeća koje je sudilo u prvom stepenu.

Međutim, ovaj sud nalazi da je odlukom o uračunavanju pritvora u izrečenu kaznu zatvora u prvostepenoj presudi, povrijeđen krivični zakon na štetu optuženih u smislu člana 313. tačka f) ZKP FBiH, na koju povredu ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Odlukom prvostepenog suda da se optuženima u izrečenu kaznu zatvora ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru i to optuženom I. A. od 29.01.2018. godine pa nadalje, optuženom S. Z. od 06.10.2017. godine i nadalje, postupljeno je suprotno odredbi člana 57. stav 1. KZ FBiH kojom je propisano da se vrijeme provedeno u pritvoru i svako lišenje slobode u vezi sa krivičnim djelom, uračunavaju u izrečenu kaznu zatvora. Ista povreda učinjena je i u odnosu na optuženog S. N., kojem je u izrečenu kaznu zatvora uračunat pritvor od 04.04.2017. godine do 03.07.2017. godine, iako je ovom optuženom pritvor ponovo određen dana 01.10.2018. godine, nakon izricanja prvostepene presude, rješenjem prvostepenog suda broj 06 0 K 010507 18 K. Kako u smislu člana 152. stav 6. ZKP FBiH pritvor nakon izricanja presude može trajati najduže do upućivanja na izdržavanje kazne, to je pogriješio prvostepeni sud kada je odlučio da se optuženima I. A. i S. Z. u izrečenu kaznu uračunava pritvor počev od datuma navedenih u izreci pobijane presude „pa nadalje“, odnosno, kada optuženom S. N. nije uračunao vrijeme provedeno u pritvoru počev od 01.10.2018. godine kada mu je pritvor određen nakon izricanja prvostepene presude pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora. Iz navedenih razloga je ovaj sud, povodom žalbi branitelja optuženih, a po službenoj dužnosti na temelju člana 329. stav 1. ZKP FBiH, preinačio prvostepenu presudu u odluci o uračunavanju pritvora, na način što je optuženima na temelju člana 57. stav 1. KZ FBiH, u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru i to optuženom I. A. počev od 29.01.2018. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne, optuženom S. Z. počev od 06.10.2017. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora i optuženom S. N. u periodu od 04.04.2017. godine do 03.07.2017. godine i od 01.10.2018. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora, dok je u ostalom dijelu prvostepena presuda ostala neizmijenjena.

Slijedom svega navedenog, ovaj sud je temeljem člana 329. ZKP FBiH, donio presudu kojom je žalbe branitelja optuženih .I. A., S. Z. i S. N. odbio kao neosnovane, a povodom tih žalbi po službenoj dužnosti, preinačio prvostepenu presudu u odluci o uračunavanju pritvora.

Nadalje, osnovano se žalbom branitelja optužene R. E. ukazuje da je pobijanom presudom učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. S tim u vezi u žalbi navodi da je prvostepeni sud propustio navesti razloge o odlučnim činjenicama koje se odnose na zaključak da je ova optužena poduzela radnju podstrekavanja optuženih I. A., S. N. i S. Z. na učinjenje krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 1. KZ FBiH.

Branitelj s tim u vezi žalbom ukazuje da se krivično djelo Razbojništvo iz člana 289. stav 1. KZ FBiH može učiniti samo upotrebom sile ili prijetnje protiv neke osobe, a da optužena R. E., ukoliko bi se i prihvatilo da je optužene podstrekavala da opljačkaju njenu tetku – oštećenu A. B., nije imala ni svijest ni volju da se prema istoj primjeni sila ili prijetnja, te da je postojanje takvog njenog umišljaja prvostepeni sud u pobijanoj presudi propustio obrazložiti.

I po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi su izostali razlozi za zaključak suda da je optužena R. E. podstrekavala optužene I. A., . N. i S. Z. na učinjenje krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 1. KZ FBiH, odnosno, na primjenu sile ili prijetnje prema oštećenju, s ciljem pribavljanja protivpravne imovinske koristi. Iz obrazloženja pobijane presude (na str. 27 – 29), proizilazi da je prvostepeni sud naveo određene razloge zbog kojih je prihvatio da je optužena R. E. podstrekavala optužene I. A., S. N. i S. Z. da opljačkaju kuću njezine tetke B. A. (koji razlozi bi odgovarali krivičnopravnoj radnji podstrekavanja optuženih na učinjenje krivičnog djela Teška krađa iz člana 287. stav 1. tačka a) KZ FBiH, na što se također pravilno ukazuje žalbom branitelja), ali je potom izveo zaključak da su se u radnjama optužene ostvarili svi bitni elementi krivičnog djela za koje se tereti (Razbojništvo iz člana 289. stav 1. KZ FBiH u vezi člana 32. istog zakona), ne dajući pri tome razloge za zaključak da je umišljajem optužene bila obuhvaćena i primjena sile ili prijetnje prema oštećenju, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, na koju se žalbom branitelja optužene R.E. osnovano ukazuje.

Obzirom da je pobijana presuda u odnosu na optuženu R. E. ukinuta zbog navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, to se ovaj sud nije ni mogao upustiti u ispitivanje opravdanosti ostalih prigovora njenog branitelja po drugim žalbenim osnovima.

Stoga je ovaj sud na osnovu ovlaštenja iz člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, ovom presudom djelimično uvažio žalbu branitelja optužene R. E., te pobijanu presudu u odnosu na tu optuženu ukinuo, i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će ponoviti sve do sada provedene dokaze u dijelu u kojem je ukinuta pobijana presuda, te izvesti i druge dokaze za kojima se eventualno ukaže potreba. Ujedno, prvostepeni sud će otkloniti bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, na koju je ukazao ovaj sud, nakon čega će biti u mogućnosti da donese pravilnu i na zakonu utemeljenu odluku.

Zapisničar
Herić Senka,s.r.

Predsjednica vijeća
Begić Jasmina,s.r.